

1

Kartais nutinka neįtikėtinų įvykių, kuriuos patyrę žmonės supranta svarbius dalykus.

Užduotis. Perskaite apsakymą ir atlikę užduotis, pasvarstykite, kokia aktuali šių dienų problema keliama tekste. Kaip Jūs siūlytumėte ją spręsti?

Gendrutis Morkūnas

DIENA, KAI NEPATEKĖJO SAULĖ

Visi žino, kad vasarą ir žiemą laikas skiriasi viena valanda. Todėl pavasarį laikrodžių rodykles pasukame valandą pirmyn, o rudenį – atgal.

Vienoje šalyje žmonės pamiršo, kada laikrodžių rodykles sukti pirmyn, o kada – atgal. Tie žmonės daug dirbdavo, todėl nešvęsdavo jokių švenčių, valgydavo popierinį maistą ir nešiodavo drabužius be sagų.

Kodėl maistas buvo popierinis? Kad nereikėtų kramtyti. Kodėl drabužiai be sagų? Kad būtų galima greičiau apsirengti ir nusirengti.

Visi stengdavosi kuo greičiau pamiegoti, pavalgyti ir apsirengti, nes norėjo uždirbti daug pinigų.

Vaikams dėl to būdavo liūdna. Paruošę pamokas, iki valios prisizaidę ir prisiziūrėję televizoriaus, laukdavo grįžtančių tėvų. Deja, vos pasirodę tėvai kaip pakirsti griūdavo miegoti – tokie pavargę jie būdavo. Todėl su vaikais jie kalbėdavo tik pro miegus ir SMS žinutėmis. Vaikai, norėdami mamų paklausti, ką nupirkti, ar pasveikinti tėčius su gimtadieniu, siųsdavo SMS klausimus ir sveikinimus, o mamos ir tėčiai jiems *esemesiškai* atsakydavo ir dėkodavo.

Ir štai atėjo ruduo, kai visi tos šalies žmonės savo laikrodžių rodykles, užuot pasukę atgal, pasuko į priekį. Beskubėdami pamiršo, kad rudenį rodykles reikia sukti atgal. [.....]

.....]. Skubantys žmonės negali pakęsti atgal besisukančių laikrodžių.

Į priekį rodykles visi pasuko ir pavasarį, ir kitą rudenį, ir dar kitą pavasarį...

Nieko keista, kad po kelerių metų laikrodžiai vidurdienį rodydavo vakarais. Prabėgus dar keleriems metams, laikrodžių rodyklių pasukimo dieną, kai visi savo laikrodžius dar kartą pasuko valanda pirmyn, visi šalies laikrodžiai vidurnaktį ėmė rodyti dvyliktą valandą dienos!

Rytą visi pastebėjo, kad nepatekėjo saulė. Rengėsi eiti į darbą, žvilgtelėjo pro langą, o ten – tamsa.

Žmonės ne juokais išsigando. Pabandykite neišsigąsti, liepos mėnesį atėjus Kalėdoms arba lietui pradėjus lyti ne iš debesų į daržus, o iš daržų į debesis.

Labiausiai išsigando vaikai. Viso pasaulio vaikai labiausiai bijo tamsos ir savo gyvenimo be saulės negali nė įsivaizduoti.

O suaugusieji tą dieną (o gal naktį) nenuėjo į darbą. Fabrikai ir mokyklos, parduotuvės ir ministerijos, kino teatrai ir kavinės liko užrakinti. Žmonės dirbo tik ligoninėse ir gaisrinėse – gydytojams ir gaisrininkams dirbti naktimis patinka labiau negu dieną.

Iš susijaudinimo negalėdami nusėdėti namuose, žmonės ėjo vieni pas kitus į svečius, kalbėjosi apie keistą gamtos reiškinį, gėrė kavą ir arbatą, vieni kitus glostė ir ramino, o kai kas ėmė net juokauti.

Buvo keista, nes daug dirbdami ir mažai valgydami žmonės juokauti buvo pamiršę.

Vargu ar reikia pasakoti, kad saulė patekėjo vakare. Tik tada žmonės suprato, kaip jie susimovė. Visi ėmė juoktis. Iki valiai prisijuokę, deramai nustatė laikrodžių rodykles ir nuėjo dirbti savo darbų.

Keisčiausias dalykas įvyko pasibaigus darbo dienai – niekas neliko darbe, kad dar paplušėtų ir užsidirbtų vieną kitą pinigėlį. Visi skubėjo namo, ėjo vieni pas kitus į svečius, valgė tortus, pasakojo linksmas istorijas. Kiekvienas suprato, kad valgyti tortą ne ką blogiau negu plušėti laukuose ir statybose. O gal net geriau.

Atėjus savaitgaliui, vieni važiavo į miškus ir prie ežerų, kiti aplankė tolimuose miestuose ir kaimuose gyvenančius senelius, tretį visą šeštadienį gulėjo lovose ir spjaudė į lubas, o sekmadienį darė įmantrius valgius.

Todėl tos šalies vaikai dieną, kai nepatekėjo saulė, paskelbė savo švente. Dabar jie ją švenčia kasmet ir tuo labai stebina kitų šalių vaikus. Nieko keisto – kitų šalių vaikai nė neįtaria, kaip liūdna, kai tavo guodžia SMS žinutėmis, ir nežino, kaip smagu nieko neveikiant gulėti lovoje ir spjaudyti į lubas.

2

Klausimai ir užduotys.

1

Vienu sakiniu užrašykite, kokių minčių kilo perskaičius apsakymą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2

Sugalvokite 3 klausimus iš perskaityto teksto.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

.....

3 Apsakymo žodžiai.

1 Išsirašykite ir išsiaiškinkite visus nežinomus žodžius.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2 Išsirašykite labiausiai patikusius vaizdingus posakius. Juos vėta vartoti savo kuriamuose tekstuose.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 Iš apsakymo iškrito vienas sakiny (apsakyme pažymėta [...]) ir išsibarstė į atskirus žodžius. Su jais susimaišė dar 3 žodžiai iš kitų pasakojimų. Sudėkite žodžius į sakinį, o įsibrovėlius išbraukite: *laikrodžio juos sutraukdavo klaus spuogai besisukančių ir Klaipėda mėšlungis atgal išberdavo rodyklę Be to Tomas matant.*

.....

.....

.....

Sakinį įrašykite į apsakymą pažymėtoje vietoje.

4

Klausimai ir užduotys.

1 Kaip manote, kodėl skubantys žmonės negali pakęsti atgal besisukančių laikrodžių?

.....

.....

.....

.....

2 Kuo panašus ir kuo skiriasi bendravimas SMS žinutėmis ir kalbantis?

.....

.....

.....

.....

3 Kokie bendravimo SMS žinutėmis privalumai ir trūkumai?

.....

.....

.....

4

Penkiais sakiniais aprašykite, kaip galėjo atrodyti vaizdas pro langą, kai nepatekėjo saulė.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5

Pratęskite sakinį:

Pabandykite neišsigąsti, liepos mėnesį atėjus Kalėdoms arba lietuvi pradėjus lyti ne iš debesų į daržus, o iš daržų į debesis, arba .....

arba .....

.....

.....

.....

6

Kuo panaši diena, kai nepatekėjo saulė, ir suaugusiųjų gyvenimas iki to įvykio?

.....

.....

.....

.....

7

Apsakyme pažymėkite, kurioje vietoje tiktu ši iliustracija ir paaiškinkite, kodėl būtent toje apsakymo vietoje tinka.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8

Kaip manote, kodėl po dienos, kai nepatekėjo saulė, suaugusieji pasikeitė?

.....

.....

.....

.....

9

Palyginkite, kaip gyveno suaugusieji iki tos dienos, kai nepatekėjo saulė ir po jos.

Iki: .....

.....
.....
.....

Po tos dienos: .....

.....
.....
.....

Trumpai apibendrinkite, kas suaugusiųjų gyvenime buvo taip pat ir kas skirtinga.

.....
.....
.....
.....
.....

10

Įterpkite į apsakymą 3–4 sakinius apie tai, kuo pasikeitė vaikų gyvenimas po dienos, kai nepatekėjo saulė.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5

Klausimai ir užduotys.

1

Perskaite apsakymą, Rūta ir Simas dalijosi mintimis, apie ką šis pasakojimas. Kurio nuomonei Jūs pritartumėte? O gal nė vienas iš jų nepasakė, apie ką iš tiesų šis apsakymas? Parašykite savo nuomonę ir paaiškinkite, kodėl taip manote.

Manau, kad „Diena, kai nepatekėjo saulė“ yra apsakymas apie išsiblaškęlius, kurie pamiršta tinkamai nustatyti laikrodžius.

.....
.....
.....
.....
.....

Aš galvoju, kad šis kūrinys apie naują šventę.

2

Apibendrinamoji užduotis.

Kokia aktuali šių dienų problema keliama apsakyme? Kaip siūlytumėte ją spręsti?

